

Nr 64.

Ankom till Riksdagens kansli den 6 maj 1911 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående medgifvande af restitution af stämpelafgift för viss öfverlåtelse af egendom till sällskapet till understödjande af Malmqvistska barnuppfostringsanstalten i Stockholm.

(3:e afd.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition, nr 162, af den 24 mars 1911 har Kungl. Maj:t under återopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att ett belopp, motsvarande den stämpelafgift, som visas hafva utgått för den öfverlåtelse af egendom, som ägt rum genom ett den 22 december 1910 mellan styrelsen för föreningen till upprätthållande af Lindgrenska trasskolan i Stockholm, å ena sidan, och styrelsen i sällskapet till understödjande af Malmqvistska barnuppfostringsanstalten i Stockholm, å andra sidan, träffadt aftal, må få till sistnämnda styrelse restitueras.

Till ofvanberörda statsrådsprotokoll har departementschefen i detta ärende anfört följande:

»I underdånig skrifvelse den 1 innevarande mars har styrelsen för sällskapet till understödjande af Malmqvistska barnuppfostringsanstalten i Stockholm hemställt, att Eders Kungl. Maj:t måtte hos Riksdagen göra nådig framställning om efterskänkande af den stämpelafgift, som skolat utgå för den öfverlåtelse af egendom, hvilken skett genom ett den 22 december 1910 mellan styrelsen för föreningen till upprätthållande af Lindgrenska trasskolan i Stockholm, å ena sidan, och sökande-

*Departements-
chefens
yttrande.*

styrelsen, å den andra, upprättadt aftal, samt att Eders Kungl. Maj:t alltså täcktes medgifva, att till sökandestyrelsen måtte få restitueras ett belopp, svarande mot den stämpelafgift, som visas hafva utgått på grund af sagda aftal.

Till stöd för denna hemställan har anförts följande:

»Den 19 november 1910 beslöt föreningen till upprätthållande af Lindgrenska trasskolan i Stockholm dels att föreningen skulle upplösas, dels ock att dess tillgångar och skulder skulle öfverlämnas till Malmqvistska barnuppfostningsanstalten i Stockholm.

Enligt stadgarna för föreningen till upprätthållande af Lindgrenska trasskolan, sådana dessa stadgar lydde jämlikt föreningens beslut den 17 maj och den 28 september 1910, hade föreningen till uppgift att taga vara på och bereda hem åt värnlösa barn samt att undervisa och uppfostra dem till nyttiga medlemmar i samhället äfvensom att, så vidt ske kunde, bereda dem lämpliga platser vid utgåendet från skolan; och skulle, i händelse af föreningens upplösning, alla dess tillgångar, så i fast som lös egendom, sedan skulderna blifvit gäldade, tillfalla annan liknande förening eller Stockholms stad för att användas till uppfostran af värnlösa barn.

Stadgarna för sällskapet till understödjande af Malmqvistska barnuppfostningsanstalten angifva såsom sällskapets ändamål 'att lämna fattiga och värnlösa flickebarn kristlig undervisning och vård samt den uppfostran i öfrigt, som är ägnad att bilda dem till nyttiga medlemmar i samhället'.

Den 22 december 1910 träffades mellan, å ena sidan, styrelsen för föreningen till upprätthållande af Lindgrenska trasskolan och, å den andra, styrelsen i sällskapet till understödjande af Malmqvistska barnuppfostningsanstalten ett aftal, enligt hvilket föreningen till upprätthållande af Lindgrenska trasskolan gaf och öfverlät till Malmqvistska barnuppfostningsanstalten följande fasta och lösa egendom, nämligen:

a) egendomen nr 17 i kvarteret Nederland med adressnummer 12 vid Bangårdsgatan här i staden, taxeringsvärderad till 70,000 kronor;

b) från egendomen Dyvik afsöndrade lägenheten Koholmen nr 1 i Österåkers socken af Åkers skeppslag och Stockholms län, taxeringsvärderad till 3,000 kronor;

c) ett bankdepositionsbevis å 5,000 kronor;

d) ett „ „ å 5,000 kronor;

e) en af aktiebolaget Papyrus utfärdad obligation å 5,000 kronor;

f) tre af Ströms bruks aktiebolag utfärdade obligationer å tillhoppa 15,000 kronor; samt

g) den s. k. Adlerska donationen, stor 103,167 kronor 65 öre.

Med mottagande af förenämnda fasta och lösa egendom iklädde sig Malmqvistska barnuppfostringsanstalten följande förpliktelser, nämligen:

a) att till föreståndaren och läraren vid trasskolan Carl Erik Hedqvist, född den 7 maj 1858, till dess han uppnår 65 års ålder, månadsvis utbetala ersättning för mistade aflönings- m. fl. förmåner med 2,701 kronor för år räknadt;

b) att till bemälda Hedqvist, sedan han uppnått 65 års ålder, så länge han lefver, månadsvis utbetala en pension af 1,701 kronor för år räknadt;

c) att till folkskollärarnes pensionsinrättning inbetala en extra pensionsavgift af 101 kronor 25 öre för hvardera af åren 1911—1920 samt 87 kronor 50 öre för år 1921, under förutsättning att Hedqvist lefver så länge;

d) att till folkskollärarnes änke- och pupillkassa årligen, så länge Hedqvist lefver, inbetala honom åliggande avgift af 39 kronor 75 öre;

e) att till den 1 april 1911 hyresfritt tillhandahålla Hedqvist den bostad han innehar i trasskolans fastighet;

f) att efter Hedqvists död till hans hustru, född den 23 januari 1864, så länge hon lefver, månadsvis utbetala pension af 1,000 kronor för år räknadt;

g) att efter Hedqvists död till hvar och ett af hans fem barn, födda resp. 1894, 1895, 1898, 1900 och 1902, till dess detsamma fyller 18 år, utbetala ett understöd af 200 kronor för år räknadt;

h) att till nuvarande verkmästare vid trasskolan genast utbetala 5,000 kronor, ersättning för mistad arbetsförtjänst;

i) att till samme man upplåta den nuvarande verkstadslokalen inom trasskolan hyresfritt till den 1 april 1911;

k) att till hvardera af tvenne förra tjänarinnor, födda resp. den 8 december 1836 och den 15 mars 1845, så länge de lefva, utbetala en pension af 600 kronor för år räknadt;

l) att till Stockholms inteckningsgarantiaktiebolag betala amortering och ränta å Lindgrenska trasskolans lån därstädes mot inteckning i ofvannämnda stadsfastighet, utgörande detta lån vid tiden för aftalet ett belopp af 12,556 kronor 3 öre;

m) att betala alla öfriga omkostnader och utgifter för förut nämnda fastigheter, som förfalla till betalning den 1 januari 1911 eller därefter; samt

n) att öfvertaga alla de förpliktelser, till hvilka Lindgrenska tras-

skolan enligt aftal med fröken Julia Elmlund eller annorledes förbundet sig på grund af den s. k. Adlerska donationen.

Beträffande sistnämnda förpliktelse innehåller ett den 30 december 1909 mellan Lindgrenska trasskolan och fröken Julia Elmlund träffadt aftal, att fröken Elmlund skulle äga att under sin lifstid uppbära all afkastning af den Adlerska donationen, samt att Lindgrenska trasskolan tillförsäkrat fröken Elmlund, som är född år 1843, en årlig ränteinkomst af minst 4,709 kronor.

Värdet af de tillgångar, som genom ofvanberörda aftal tillfallit Malmqvistska barnuppfostringsanstalten, utgör sammanlagdt 206,167 kronor 65 öre.

Värdet af de förpliktelse, som Malmqvistska barnuppfostringsanstalten genom aftalet iklädt sig, torde böra uppskattas på följande sätt:

förpliktelseerna enligt a), b), f), och g) jämlikt af sakkunnig person gjord utredning till	kr. 31,768: 21
förpliktelseerna enligt c) till	» 1,099: 75
» » d) »	» 337: 50
» » h) »	» 5,000: —
» » k) »	» 8,047: 62
» » l) »	» 12,556: 03
» » n) »	» 35,049: 55

Förpliktelseernas sammanlagda värde bestiger sig alltså till 93,858 kronor 66 öre.

Åt öfverlåtelsen af de båda fastigheterna har icke kunnat gifvas annan form än den af gåfvobref, hvilka sålunda skola, då de för lagfart företes, förses med stämpel, beräknad efter 1 krona 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af fastigheternas taxeringsvärde, tillhoppa 73,000 kronor, eller 1,168 kronor.

För värdet af den lösa egendom, som öfverlåtits på Malmqvistska barnuppfostringsanstalten, beräknadt på ofvan angifvet sätt — dock utan att för afdrag tagits i betraktande den skuld, kronor 12,556: 03, som häftar å fastigheten i Stockholm — har under förutsättning att öfverlåtelsen betraktas såsom gåfva i vanlig mening, stämpelskatt skolat utgå med kronor 828: 80, hvarvid jämväl värdet af den s. k. Adlerska donationen tagits i beräkning.

Då styrelsen i sällskapet för understödjande af Malmqvistska barnuppfostringsanstalten nu går att hos Eders Kungl. Maj:t begära efter-

gift af ifrågavarande stämpelafgift, hvars erläggande icke blott i motsvarande mån minskar värdet af de öfverlättna tillgångarna utan jämväl för anstalten innebär mistningen af ett för dess verksamhet väl behöfligt belopp, har styrelsen trots sig kunna göra detta med så mycket större hopp om framgång, som den egendom, för hvilken skatten skall utgå, endast öfvergått från en förvaltare till en annan, under det att det ändamål, denna egendom är afsedd att främja, i själfva verket är efter öfvergången till den nya ägaren alldeles detsamma, som då egendomen tillhörde Lindgrenska trasskolan, nämligen i bägge fallen — vård och uppfostran af fattiga värnlösa barn.

Öfvan återgifna delar af innehållet i de båda föreningarnas stadgar torde ådagalägga riktigheten af den sålunda uttalade uppfattningen därom, att de båda uppfostringsanstalternas syftemål på det närmaste sammanfalla, och att alltså de tillgångar, som af Malmqvistska barnuppfostringsanstalten öfvertagits från Lindgrenska trasskolan, fortfarande, i den mån de blifva för styrelsen tillgängliga, komma att användas för det med dem afsedda ändamålet.

Alldeles särskildt gäller detta om de tillgångar, som representera den s. k. Adlerska fonden. Såsom bifogade afskrift af skifte och bodelning i stärbhuset efter änkefru Anna Charlotta Adler, född Elmlund, utvisar, hade genom testamente af fru Adler och hennes förut affidne man, grosshandlaren C. A. Adler, föreskrifvits, att en viss lott af kvarlåtenskapen skulle tillfalla fader- och moderlösa barn samt andra sådana, hvilka i saknad af behörig omvårdnad vore i fara att sedligt fördärfvas eller gå förlorade, bereda kristlig uppfostran och god handledning i syfte att dana dem till redbara och dugliga människor. Efter öfverenskommelse mellan stärbhusdelägarne bestämde öfverståhållaren, att denna lott skulle öfverlämnas till Lindgrenska trasskolan. Under dennas styrelses förvaltning har donationen sedermera stått, dock utan att någon del af dess afkastning blifvit för det i testamentet afsedda ändamålet använd, enär afkastningen i dess helhet, jämlikt testamentets bestämelse, alltjämt utgått och fortfarande utgår till fröken Julia Elmlund. Då nu genom Lindgrenska trasskolans upphörande denna icke längre kan förmedla fullgörande af testamentets föreskrifter utan öfverlämnat detta åt Malmqvistska barnuppfostringsanstalten, lärer fondens öfverlåtande på sistnämnda anstalt icke böra betraktas såsom en gåfva från Lindgrenska trasskolan till anstalten, utan allenast såsom ett sätt att bringa testamentets ifrågavarande föreskrifter till verkställighet.»

Enligt vid den underdåniga ansökningen fogad afskrift af skifte

och bodelning i stärbhuset efter änkefru Anna Charlotta Adler, född Elmlund, utgjordes den lott, som tilldelats Lindgrenska trasskolan eller den s. k. Adlerska fonden, af aktier jämte vissa belopp i kontanter. Dessa aktier hafva sedermera blifvit utbytta mot, bland annat, obligationer till belopp af 102,000 kronor.

I infordradt underdånigt utlåtande har statskontoret i detta ärende anført, att, ehuru ifrågavarande öfverlåtelse otvifvelaktigt hade formen af gåfva och således enligt gällande stämpelförordning vore underkastad stämpelafgift, hvars belopp enligt den i ansökningen meddelade beräkningen skulle uppgå till inemot 2,000 kronor, ville statskontoret emellertid framhålla, att i förevarande fall icke vore fråga om gåfva i vanlig mening, utan endast därom, att egendom, som redan befunne sig i en from stiftelses ägo, skulle öfverlätas till en annan stiftelse med likartadt syfte. Såsom i den underdåniga ansökningen påpekats, kunde nämligen däri omförmälda afhandling mellan föreningen för upprätthållande af Lindgrenska trasskolan i Stockholm, å ena, samt sällskapet till understödjande af Malmqvistska barnuppfostringsanstalten därstädes, å andra sidan, icke anses innebära annat än att sällskapet skulle öfvertaga förvaltningen af föreningens hela egendom, att fortfarande användas för därmed afsedt ändamål. Den omständigheten att egendomen sålunda fått annan förvaltare syntes icke skäligen böra medföra, att staten genom stämpelbeskattning minskade den öfverlättna egendomen.

Vid sådant förhållande ansåge sig statskontoret böra tillstyrka bifall till ansökningen.»

Då departementschefen delade den af statskontoret uttalade uppfattningen i förevarande stämpelskattefråga, och ett bifall till framställningen, enligt departementschefens förmenande, förutsatte medgifvande af Riksdagen, hemställde departementschefen om aflåtande af förenämnda proposition.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att ett belopp, motsvarande den stämpelafgift, som visas hafva utgått för den öfverlåtelse af egendom, som ägt rum genom ett den 22 december 1910 mellan styrelsen för föreningen till upprätthållande af Lindgrenska trasskolan

i Stockholm, å ena sidan, och styrelsen i sällskapet till understödjande af Malmqvistska barnuppfostringsanstalten i Stockholm, å andra sidan, träffade aftal, må få till sistnämnda styrelse restitueras.

Stockholm den 5 maj 1911.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
